08/04/2024

Ο Μητροπολίτης Σουηδίας για την εξωτερική και εσωτερική ελευθερία

Οικουμενικό Πατριαρχείο / Μητροπόλεις Οικουμενικού Θρόνου

Οι κατακτήσεις του ανθρώπου στον τομέα της εξωτερικής ελευθερίας είναι θαυμαστές[...] Δυστυχώς, εγωκεντρισμοί, πάθη, αδυναμίες, μικρότητες, καθιστούν τον άνθρωπο εσωτερικά δούλο της χειρότερης μορφής. Αυτά είπε μεταξύ άλλων στην ομιλία του ο Μητροπολίτης Σουηδίας κ. Κλεόπας την Γ΄ Κυριακή των Νηστειών, της Σταυροπροσκυνήσεως, στον Μητροπολιτικό Ναό Ευαγγελισμού της Θεοτόκου Όσλο.

“Η εσωτερική ελευθερία, το «σπάσιμο» των εσωτερικών δεσμών, επιτυγχάνεται μόνο με την αυταπάρνηση: «ὅστις θέλει ὀπίσω μου ἐλθεῖν ἀπαρνησάσθω ἑαυτόν»”,

υπογράμμισε ο Σεβασμιώτατος.

Παρακάτω η ομιλία του Μητροπολίτη Σουηδίας:

Αγαπητοί μου Αδελφοί,

Η σημερινή Κυριακή της Σταυροπροσκυνήσεως μάς σηματοδοτεί ότι ήδη φθάσαμε στο μέσο της Μεγάλης Τεσσαρακοστής, δηλαδή της κατανυκτικής αυτής περιόδου του πνευματικού αγώνα, της μετάνοιας και συντριβής, της προσευχής και νηστείας.

Στο απόσπασμα του Ευαγγελίου που διαβάσαμε, ο Κύριος μάς προσκαλεί, αυτοβούλως, να αποδεχθούμε το μήνυμά Του. Δεν απαιτεί, δεν εκβιάζει, αλλά προσκαλεί ελεύθερα τον άνθρωπο να επιλέξει και να αποδεχθεί την πρόσκληση ή να την απορρίψει. «Ὅστις θέλει ὀπίσω μου ἐλθεῖν», μάς λέγει.

Το αξιοπρόσεκτο στη συνέχεια της προσκλήσεώς Του είναι πως υποδεικνύει ένα μοναδικό τρόπο να καταστήσει ο πιστός την ελευθερία του μόνιμη κατάσταση. Ο Κύριος κάνει λόγο για την ελευθερία εκείνη, που κινείται μέσα στα πλαίσια της εσωτερικής-προσωπικής ζωής του ανθρώπου.

Ασφαλώς, η **εξωτερική ελευθερία είναι ύψιστο αγαθό και επιβάλλεται να είναι μόνιμο μέλημα του ανθρώπου και να τη διασφαλίζει πάση θυσία**. Οι κατακτήσεις του ανθρώπου στον τομέα της εξωτερικής ελευθερίας είναι θαυμαστές. Τα δικαιώματά του πάνω σ’ αυτό το θέμα, στις λεγόμενες προηγμένες χώρες, είναι και συνταγματικώς κατοχυρωμένα. Πόσοι όμως απ᾽ αυτούς, όταν στέκονται «ἐνώποιοι ἐνωπίῳ», εκείνοι και ο εαυτός τους, αισθάνονται ελεύθεροι και αδέσμευτοι;

Δυστυχώς, εγωκεντρισμοί, πάθη, αδυναμίες, μικρότητες, καθιστούν τον άνθρωπο εσωτερικά δούλο της χειρότερης μορφής. Τυραννία ιδιόμορφη εγκαθίσταται μέσα του, που δε γίνεται αντιληπτή εξωτερικά. Ο Κύριος ανοίγει το δρόμο, για να σπάσουν τα εσωτερικά δεσμά, που καταθλίβουν την ψυχή και την οδηγούν σε αδιέξοδα.

Η εσωτερική ελευθερία, το «σπάσιμο» των εσωτερικών δεσμών, επιτυγχάνεται μόνο με την αυταπάρνηση: «ὅστις θέλει ὀπίσω μου ἐλθεῖν ἀπαρνησάσθω ἑαυτόν».

Η απάρνηση του εαυτού μας είναι συγχρόνως και κατάκτηση της προσωπικής-εσωτερικής ελευθερίας. Πώς είναι δυνατό αρνούμενος κανείς τον εαυτό του να φθάσει στην ελευθερία;

Πρέπει να διευκρινισθεί ότι ο Κύριος δεν μάς ζητά να απαρνηθούμε τη σωματική μας υπόσταση, να διαγράψουμε την παρουσία μας από την κοινωνική ζωή. Η απάρνηση αναφέρεται στο «σαρκικό» εαυτό μας, που κατά την Αγία Γραφή δεν είναι το σώμα, αλλά η νοοτροπία εκείνη να σκέπτεται και να πράττει κανείς στο χώρο της απουσίας του Θεού.

Αρνούμενος κανείς το «σαρκικόν φρόνημά» του, αρνείται τον «παλαιόν ἄνθρωπον σύν ταῖς πράξεσι αὐτοῦ» (Κολ. γ΄, 9), όπως σημειώνει ο Απόστολος των Εθνών Παύλος. Η άρνηση αναφέρεται στην αμαρτία, που κατακυριεύει την εσωτερική μας ζωή και μάς δημιουργεί καταστάσεις έξω από τον προορισμό μας. Η απάρνηση του αμαρτωλού εαυτού μας είναι η εγκατάσταση της εσωτερικής μας ελευθερίας.

Ο λόγος και πάλι του Αποστόλου Παύλου, έχει τη θέση του επί του προκειμένου: «τῇ ἐλευθερίᾳ οὖν, ᾗ Χριστός ἡμᾶς ἠλευθέρωσε, στήκετε, καί μή πάλιν ζυγῷ δουλείας ἐνέχεσθε» (Γαλ. ε΄, 1).
Αν για την εξωτερική ελευθερία απαιτούνται αγώνες σκληροί και θυσίες, τότε και η εσωτερική ελευθερία κατακτάται με πολλές θυσίες.

Στο αντίκρυσμα του Σταυρού, ας στοχαστούμε το μήνυμά του. Σ’ αυτό το ξύλο της αισχύνης, ο Κύριος προσήλωσε τη δική μας αισχύνη. Σε μάς απομένει να Τον δοξολογούμε και να Τον παρακαλούμε, να αξιωθούμε να προσκυνήσουμε και την αγία Του ανάσταση. Αμήν!